

І. С. Коновальчук, аспірант кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів
<https://orcid.org/0009-0007-8373-610X>

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ АГРАРНИХ ПОСЛУГ У ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ

У статті досліджено теоретичні та прикладні засади державного регулювання ринку аграрних послуг України в умовах повоєнної відбудови та європейської інтеграції. Обґрунтовано, що сучасний ринок аграрних послуг є складною поліструктурною системою, яка охоплює не лише традиційні виробничі сервіси, а й цифрові платформи управління, аграрне дорадництво, фінансово-кредитний консалтинг, сертифікаційний супровід, послуги точного землеробства, гуманітарне розмінування сільськогосподарських угідь, а також інші інституційні й технологічні інструменти забезпечення стійкості аграрного виробництва. Доведено, що в умовах воєнних руйнувань, дефіциту інвестиційних ресурсів та потреби в адаптації до *acquis* Європейського Союзу державне регулювання цього ринку не може обмежуватися адміністративно-директивними методами, а має ґрунтуватися на формуванні прозорого інституційного середовища, здатного стимулювати конкуренцію, мінімізувати трансакційні витрати, долати інформаційну асиметрію та забезпечувати ефективну взаємодію держави, бізнесу, громад і міжнародних донорів. Особливу увагу приділено ролі цифровізації як інструменту модернізації аграрного врядування. У статті показано, що така трансформація не лише підвищує адресність підтримки та якість контролю, а й стимулює розвиток нового сегмента аграрних послуг, пов'язаного з GIS-аналітикою, супутниковим моніторингом, юридичним супроводом комплаєнсу, грантовим менеджментом, аудитом відповідності та технічним консалтингом. Обґрунтовано, що євроінтеграційна адаптація України в аграрній сфері супроводжується зростанням попиту на інтелектуаломісткі та сертифікаційні послуги у сферах захисту рослин, благополуччя тварин, дорадництва, інжинірингу та освітнього супроводу. Зроблено висновок, що результативність державного регулювання ринку аграрних послуг у повоєнний період визначатиметься не лише обсягом фінансової підтримки, а передусім якістю інституційної координації, цифрової інфраструктури, регуляторної передбачуваності та здатністю держави інтегрувати механізми відновлення з довгостроковими цілями сталого розвитку й наближення до стандартів ЄС.

Ключові слова: державне регулювання, державна підтримка, аграрний сектор, аграрні послуги, державний аграрний реєстр, повоєнна відбудова.

I. S. Konovalchuk. State regulation of the agricultural services market in Ukraine's post-war recovery

The article examines the theoretical foundations and practical priorities of state regulation of Ukraine's agricultural services market under conditions of post-war recovery and European integration. It argues that the contemporary agricultural services market should be understood as a complex and polystructural system that includes not only traditional production-related services, such as agrochemical support, veterinary services, and mechanized cultivation, but also high-tech and institutional segments, including digital management platforms, precision agriculture, certification services, agricultural extension, financial and investment consulting, and humanitarian demining of agricultural land. In this context, state regulation cannot be reduced to directive interventions or fragmented subsidies; rather, it must rely on an institutional framework capable of stimulating market mechanisms, reducing transaction costs, overcoming information asymmetries, and creating a predictable environment for private investment and international donor support. The study shows that Ukraine's candidate status for accession to the European Union substantially changes the logic of regulation, shifting it toward practical sectoral adaptation to the *acquis communautaire* and the requirements of the Common Agricultural Policy. This transformation increases demand for specialized services related to compliance, certification, legal consulting, agronomic audit, engineering solutions, and technical support for producers. Special attention is paid to the role of digitalization as an institutional mechanism of agrarian governance. The article demonstrates that the State Agrarian Register and the future Integrated Administration and Control System form the basis for a data-driven model of public administration in agriculture, in which verified data become essential for support allocation, monitoring, control, and policy evaluation. It is substantiated that the expansion of this digital infrastructure will stimulate new service markets in GIS analytics, satellite monitoring, land management, digital reporting, and agrarian IT consulting. The author concludes that the effectiveness of state regulation of the agricultural services market in the recovery period will depend not only on the scale of financial assistance, but primarily on the quality of institutional coordination, digital infrastructure, regulatory predictability, and the state's capacity to integrate reconstruction policy with the long-term objectives of sustainable rural development and EU-oriented structural modernization.

Key words: state regulation, public support, agricultural sector, agricultural services, State Agrarian Register, post-war recovery.

Постановка проблеми. Сучасна парадигма повоєнної відбудови України вимагає фундаментального перегляду механізмів державного управління національною економікою, де аграрний сектор традиційно виступає, ключовим донором макроекономічної стабільності, експортної виручки та продовольчої безпеки. В умовах глибоких структурних деформацій, спричинених військовою агресією, відновлення фізичного капіталу підприємств,

© І. С. Коновальчук, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

рекультивация пошкоджених земель та повернення втрачених логістичних маршрутів є лише первинним рівнем проблематики. Глибинна трансформація полягає у формуванні повноцінного, транспарентного та висококонкурентного ринку аграрних послуг, здатного забезпечити сталий розвиток сільських територій в умовах інтеграції до Європейського Союзу. Ринок аграрних послуг у його сучасному науковому та практичному розумінні є складною, поліструктурною економічною системою. Вона охоплює не лише традиційні операційні сервіси (агрохімічне обслуговування, ветеринарію, механізацію обробітку ґрунту), але й розгалужену мережу високотехнологічних та інституційних сегментів: цифрові платформи управління, послуги з точного землеробства, фінансово-кредитний та інвестиційний консалтинг, процеси сертифікації відповідно до європейських стандартів, сільськогосподарське дорадництво, а також специфічні постконфліктні послуги, серед яких ключове місце посідає гуманітарне розмінування сільськогосподарських угідь. Державне регулювання цього ринку в період відбудови принципово не може обмежуватися застарілими директивними методами або точковим субсидуванням. Воно має спиратися на комплексне інституційне забезпечення, яке стимулює ринкові механізми, мінімізує трансакційні витрати, долає асиметрію інформації та створює сприятливе, прогнозоване середовище для залучення міжнародного донорського та приватного капіталу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри вагомий науковий доробок у сфері цифрової трансформації аграрного сектору, євроінтеграційної адаптації та модернізації механізмів державної підтримки, низка аспектів цієї проблематики залишається дискусійною й недостатньо розробленою. У працях українських учених основну увагу зосереджено на інституційних, організаційно-правових і технологічних засадах цифровізації сільського господарства, розвитку електронного урядування, цифрових платформ та підвищенні прозорості управлінських процесів, зокрема Галан В., Самойлова А. [14] Згара І. [17] Калаченкова К. [19] Негрей М. [22] Самойленко Д. [24]. Водночас зарубіжні дослідження розкривають переважно прикладний вимір трансформаційних змін, акцентуючи на ролі дорадчих служб у підтримці сталого управління ґрунтами Ingram J. [10], використанні технологій точного землеробства у сфері захисту рослин Kanwal S. [11], а також на економічних наслідках упровадження вищих стандартів благополуччя тварин Fernandes J. [9]. Наукова цінність праці V. Dankevych, O. Ivaniuk, I. Akhmetov [5] полягає в тому, що автори обґрунтовують залежність цифровізації аграрного сектору не лише від технологічних інновацій, а й від якості державної політики, економічного середовища та інституційної спроможності. Разом із тим у сучасній науковій літературі недостатньо системно висвітлено взаємозв'язок між розвитком цифрової інфраструктури, формуванням ринку аграрних послуг і практичною імплементацією вимог Європейського Союзу, що зумовлює потребу в подальших дослідженнях у цьому напрямі.

Метою статті є дослідження теоретичних особливостей державного регулювання ринку аграрних послуг України в умовах повоєнної відбудови.

Виклад основного матеріалу. Базовим імперативом для інституційної розбудови аграрного сектору на поточному етапі є набуття Україною статусу держави-кандидата на вступ до ЄС. Цей статус зумовлює безумовну необхідність повної імплементації положень Спільної аграрної політики (САП) Європейського Союзу. Процес секторальної адаптації національного законодавства до європейських норм (*acquis communautaire*) вимагає не лише формальної зміни нормативно-правової бази, але й розбудови дієздатних інституцій для контролю, моніторингу та прозорого розподілу фінансової підтримки. Паралельно з цим, безпрецедентна за своїми масштабами реформа децентралізації, яка передала значні управлінські повноваження та фінансові ресурси на базовий рівень територіальних громад, вимагає формування нових моделей просторового розвитку сільських територій. Проте аналіз поточного стану інституційного забезпечення виявляє критичні регуляторні та управлінські асиметрії. З одного боку, спостерігається стрімка, безпрецедентна для регіону цифровізація сектору через впровадження Державного аграрного реєстру (ДАР), що багаторазово підвищує прозорість розподілу державної та донорської підтримки. З іншого боку, існують глибокі прогалини в координації надскладних екзистенційних процесів, таких як гуманітарне розмінування. У цій сфері інституційна фрагментація, дублювання повноважень та відсутність єдиної регуляторної рамки призводять до катастрофічно низьких темпів очищення земель, що ставить під загрозу саме існування аграрного виробництва в деокупованих регіонах.

Сучасний етап європейської інтеграції України характеризується переходом від політичного декларування євроінтеграційного курсу до практичної секторальної адаптації національного законодавства, інституцій і ринкових практик до *acquis* ЄС. Для аграрного сектору така трансформація має особливе значення, оскільки функціонування Єдиного ринку Європейського Союзу у сфері сільського господарства визначається складною системою спільних правил, процедур контролю та вимог Спільної аграрної політики (САП), зорієнтованих на економічну стійкість, екологічну збалансованість і безпечність продукції.

Інституційним підтвердженням переходу до практичної фази такої адаптації став запуск серії регіональних діалогів між державою, бізнесом і профільними стейкхолдерами. Перший такий захід відбувся 27 січня 2026 р. у Вінниці й був присвячений переговорному процесу щодо вступу України до ЄС, ключовим змінам для аграрного сектору та механізмам координації регуляторної адаптації [18]. У цьому контексті інституційна спроможність держави вже не може зводитися лише до нормотворчої діяльності: вона включає здатність забезпечити переклад, імплементацію, моніторинг і практичне супроводження нових правил на рівні підприємств. Саме тому зростає

значення спеціалізованих послуг – юридичного консалтингу, комплаєнс-супроводу, аграрного дорадництва, сертифікаційного аудиту та технічного консалтингу, оскільки, як показують європейські дослідження, ефективність переходу до нових стандартів значною мірою залежить від інституційної та професійної спроможності дорадчих систем.

Окремої уваги потребує часовий горизонт адаптації. За офіційною позицією української сторони, до кінця 2028 р. держава має гармонізувати аграрне виробництво зі стандартами ЄС, що розглядається не лише як технічне завдання виконання зобов'язань, а і як передумова посилення переговорної позиції України щодо подальшого розширення доступу аграрної продукції на ринок Союзу [20]. Така постановка завдання об'єктивно формує підвищений попит на інтелектуаломісткі послуги супроводу адаптації, оскільки стислий період імплементації потребує синхронізованої взаємодії державних органів контролю, дорадчих структур, лабораторій, інжинірингових компаній та самих виробників.

Одним із найбільш складних напрямів наближення до *acquis* ЄС є регулювання використання засобів захисту рослин. Нормативна архітектура ЄС у цій сфері базується, зокрема, на Регламенті (ЄС) № 1107/2009 [12] щодо допуску засобів захисту рослин на ринок та Директиві 2009/128/ЄС [6], що встановлює рамку для сталого використання пестицидів. Ці акти закріплюють підхід, за яким пріоритетами виступають захист здоров'я людини, охорона довкілля, зменшення ризиків пестицидного навантаження та поширення інтегрованого управління шкідниками. Для України імплементація цих вимог означає не просто заміну окремих препаратів, а перебудову технологічної логіки виробництва, включно з плануванням сівозмін, оновленням технологічних карт, модернізацією техніки та перенавчанням персоналу.

За офіційною оцінкою Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, повний цикл сівозміни в Україні триває 5–7 років, а тому одномоментне переведення агровиробництва на нові правила використання пестицидів є технологічно та економічно проблематичним. Саме цим обґрунтовується позиція України щодо необхідності щонайменше десятирічного перехідного періоду у відповідній сфері. У такій ситуації особливого значення набувають послуги агрономічного аудиту, розроблення інтегрованих систем захисту рослин, впровадження рішень точного землеробства та цифрового моніторингу шкідників. Наукові дослідження засвідчують, що сучасні інструменти точного землеробства – дистанційне зондування, GIS, IoT та системи штучного інтелекту – дедалі активніше інтегруються в практики сталого управління шкідниками та знижують залежність від надмірного хімічного навантаження [11]. Іншим критично важливим напрямом адаптації є благополуччя тварин. За даними Мінекономіки, у 2026 р. ключовим фокусом державної політики визначено практичну імплементацію законодавства у цій сфері, причому відповідна нормативна база вже набрала чинності в січні 2026 р. У ширшому європейському контексті система вимог щодо благополуччя тварин охоплює утримання тварин на фермах, їх транспортування та умиртвіння, а також контроль за дотриманням цих стандартів компетентними органами [3,4,7]. Тому на рівні окремих господарств адаптація означає приведення у відповідність стійл, систем мікроклімату, обладнання для утримання і догляду, транспортних процедур та практик забою.

Економічний вимір цієї трансформації є не менш важливим, ніж правовий. Наукові огляди показують, що підвищення стандартів благополуччя тварин супроводжується істотними витратами на переобладнання виробничих приміщень, зміну практик управління та навчання персоналу, однак водночас може зменшувати регуляторні, ринкові та репутаційні ризики для виробника [9]. Отже, у процесі євроінтеграційної адаптації попит зростатиме не лише на ветеринарно-санітарний консалтинг, а й на інжинірингові, освітні, сертифікаційні та аудиторські послуги, що забезпечують фактичне впровадження стандартів на рівні господарств.

Таблиця 1

Узагальнення основних векторів адаптації

Вектор адаптації	Стан регулювання / імплементації	Основні ризики для виробника	Ймовірний попит на ринку послуг
Засоби захисту рослин	Переговори щодо перехідного періоду; поступове наближення до вимог ЄС у межах Reg. 1107/2009 та Dir. 2009/128/ЄС	Порушення усталених сівозмін, падіння врожайності на етапі переходу, потреба в модернізації техніки та перенавчання персоналу	Агрономічний аудит, ІРМ-консалтинг, точне землеробство, лабораторні та освітні послуги
Благополуччя тварин	Практична імплементація на рівні господарств у 2026 р.; чинна нормативна база та орієнтація на стандарти ЄС	Високі капітальні витрати, дефіцит ліквідності, необхідність зміни інфраструктури й управлінських практик	Ветеринарно-санітарний консалтинг, інжиніринг, будівельні послуги, навчання та сертифікація персоналу
Інституційний супровід євроінтеграції	Поглиблення координації держави й бізнесу, посилення переговорної та імплементаційної спроможності	Дефіцит кваліфікованих кадрів, складність комплаєнсу, нерівномірна готовність господарств до адаптації	Юридичний супровід, GR-консалтинг, аудит відповідності, дорадчі та сертифікаційні послуги

Джерело: Узагальнено автором.

Адаптація аграрного сектору України до стандартів Європейського Союзу, модернізація виробничих потужностей та формування ринку спеціалізованих аграрних послуг потребують значних фінансових ресурсів, які в умовах воєнної економіки не можуть бути забезпечені виключно внутрішніми джерелами. У цьому контексті особливого значення набуває здатність держави не лише залучати зовнішню підтримку, а й забезпечувати її інституційно спроможне, прозоре та результативне використання. Саме з такою логікою ЄС запровадив Ukraine Facility на 2024–2027 роки Регламентом (ЄС) 2024/792, який застосовується з 1 березня 2024 р. до 31 грудня 2027 р. Загальний максимальний обсяг підтримки за цим механізмом становить 50 млрд євро, а фінансова підтримка в межах Pillar I безпосередньо пов'язана з реалізацією Ukraine Plan і досягненням визначених якісних та кількісних індикаторів [2; 13]. Для аграрного сектору та суміжного ринку послуг це означає посилення ролі проєктного підходу, доказової верифікації результатів, техніко-економічного обґрунтування інвестицій, аудиту, комплаєнсу та належного управління даними. Іншими словами, доступ до зовнішніх ресурсів дедалі більше залежить не від формального статусу отримувача, а від його здатності працювати в режимі програмно-цілового фінансування, виконання умов і звітності. Унаслідок цього зростає значення дорадчих структур, консалтингових компаній, фахівців з грантового супроводу, аналітики проєктів та юридичного забезпечення євроінтеграційних змін.

У сучасних умовах цифровізацію аграрного сектору доцільно розглядати не лише як технологічне оновлення окремих адміністративних процедур, а як інституційний механізм перебудови всієї системи взаємодії між державою, виробником, банком, дорадчою службою та донором. Її функція полягає у створенні єдиного верифікованого масиву даних, на основі якого приймаються рішення щодо підтримки, контролю, моніторингу та оцінювання відповідності. Українські дослідники справедливо пов'язують цифровізацію аграрної сфери з підвищенням прозорості, зменшенням бюрократичних витрат, розширенням доступу до фінансування та формуванням нових інструментів державного управління.

Нормативне та організаційне оформлення Державного аграрного реєстру відображає перехід від фрагментарної цифровізації до побудови спеціалізованої інформаційно-комунікаційної системи аграрного врядування. Важливими віхами цього процесу стали ухвалення Закону України «Про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр»» № 3980-IX [23] та постанови Кабінету Міністрів України № 549 від 13 травня 2025 р. [16], якою врегульовано питання функціонування системи та Державного реєстру виробників сільськогосподарської продукції. За офіційними даними Мінекономіки, станом на серпень 2025 р. через ДАР було реалізовано понад 50 програм підтримки на суму більш як 8 млрд грн, інтегровано сім державних реєстрів і підключено 35 банків для онлайн-верифікації позичальників у межах програми «Доступні кредити 5-7-9%». У системі на той момент було зареєстровано близько 200 тис. користувачів, обліковано 20,9 млн га угідь і 7,5 млн земельних ділянок [21]. Це дає підстави розглядати ДАР не як допоміжний сервіс, а як ядро цифрової інфраструктури аграрного адміністрування, через яке поєднуються механізми державної підтримки, банківської верифікації та майбутнього адміністрування коштів ЄС.

У науковому вимірі така трансформація означає перехід до моделі data-driven governance в аграрній сфері, коли якість даних безпосередньо впливає на якість рішень, таргетування підтримки та рівень довіри до інституцій. Відповідно, цифрова інфраструктура на зразок ДАР формує попит не лише на ІТ-рішення як такі, а й на юридичний, аналітичний, дорадчий та фінансовий супровід роботи з цифровими даними. Важливим етапом розвитку ДАР стало запровадження статусу активного сільськогосподарського виробника та електронних витягів. За офіційним роз'ясненням Мінекономіки, цей статус підтверджує мінімальний рівень ведення аграрної діяльності та може базуватися на наявності земельних ділянок, факті вирощування культур, реєстрації тварин або сільськогосподарської техніки, а також поданні статистичної звітності; для юридичних осіб і ФОП додатково враховуються відповідні КВЕД. Електронні витяги щодо реєстрації та статусу мають унікальний номер, який можна перевірити через функціонал ДАР, що підвищує формальну верифікованість і прозорість цифрового документообігу.

Наступним інституційним кроком визначено побудову Інтегрованої системи адміністрування та контролю (IACS) як підсистеми ДАР. За даними Мінекономіки, IACS має запрацювати в Україні з 1 січня 2027 р.; до її основи вже належать система ідентифікації та реєстрації тварин, пілотована база даних земельних ділянок (LPIS), а також модулі геомоніторингу й контролю відповідності виплат [8]. У праві ЄС IACS розглядається як обов'язкова цифрова система управління, моніторингу та контролю area – and animal-based CAP interventions, яка забезпечує наявність зіставних і верифікованих даних у країнах-членах [26]. Європейська практика також демонструє, що сучасна архітектура IACS тісно пов'язана із використанням дистанційного зондування, зокрема даних Copernicus Sentinel-1 і Sentinel-2, які підтримують Area Monitoring System та знижують залежність від рутинних виїзних перевірок [8; 1]. Тому можна обґрунтовано прогнозувати, що розгортання IACS в Україні стимулюватиме додатковий попит на послуги землевпорядкування, геодезії, GIS-аналітики, супутникового моніторингу, аграрного ІТ-консалтингу та підготовки цифрової звітності. Це вже не просто технічне доповнення до державної підтримки, а формування нового ринку сервісів відповідності вимогам ЄС.

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. У статті доведено, що в умовах повноенної відбудови України ринок аграрних послуг перетворюється на один із ключових інструментів структурної модернізації аграрного сектору та підвищення його стійкості. Обґрунтовано, що державне регулювання цього ринку має виходити за межі традиційної фінансової підтримки та спрямовуватися на формування прозорого інституційного середовища, розвиток конкуренції, зниження трансакційних витрат і стимулювання інноваційних сервісів. Встановлено, що цифровізація аграрного врядування, зокрема через розвиток Державного аграрного реєстру та впровадження інтегрованих інформаційних систем, створює підґрунтя для більш адресної, ефективної та даноорієнтованої державної політики. Водночас євроінтеграційний курс України посилює попит на сертифікаційні, дорадчі, інжинірингові, комплаєнс – та консультаційні послуги, що потребує нових підходів до регуляторного супроводу цього сегмента.

Список використаних джерел:

1. Copernicus. Observer: How the EU Space Programme supports agriculture 16.01.2026. URL: <https://www.copernicus.eu/en/news/news/observer-how-eu-space-programme-supports-agriculture>
2. Council Implementing Decision (EU) 2024/1447 of 14 May 2024 on the approval of the assessment of the Ukraine Plan URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024D1447>
3. Council Regulation (EC) No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and related operations URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2005/1/oj/eng>
4. Council Regulation (EC) No 1099/2009 of 24 September 2009 on the protection of animals at the time of killing URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/1099/oj/eng>
5. Dankevych V., Ivaniuk O., Akhmetov I. The role of policy and economic framework conditions in shaping digitalisation in the agricultural sector in Ukraine. *Scientific Horizons*. 2025. Vol. 28, No. 10. P. 32–43. DOI: <https://doi.org/10.48077/scihor10.2025.32>.
6. Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/128/oj/eng>
7. European Commission. EU animal welfare legislation URL: https://food.ec.europa.eu/animals/animal-welfare/eu-animal-welfare-legislation_en
8. European Commission. Managing payments: Integrated Administration and Control System (IACS) URL: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/financing-cap/assurance-and-audit/managing-payments_en
9. Fernandes J. N., Hemsworth P. H., Coleman G. J., Tilbrook A. J. Costs and Benefits of Improving Farm Animal Welfare. *Agriculture*. 2021. Vol. 11, No. 2. P. 104. DOI: 10.3390/agriculture11020104.
10. Ingram J., Mills J., Black J. E. Do Agricultural Advisory Services in Europe Have the Capacity to Support the Transition to Healthy Soils? *Land*. 2022. Vol. 11, No. 5. P. 599. DOI: 10.3390/land11050599.
11. Kanwal S., Khan M. A., Saleem S. Integration of Precision Agriculture Techniques for Pest Management. *Environmental Sciences Proceedings*. 2022. Vol. 23, No. 1. P. 19. DOI: 10.3390/environsciproc2022023019.
12. Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj/eng>
13. Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R0792>
14. Галан В. О., Самойлова А. Р. Євроінтеграція аграрного сектору України: виклики та перспективи виконання зобов'язань. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Т. 4, № 89. С. 107–113. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.4.16>.
15. Державний аграрний реєстр. Як у ДАР отримати витяг про реєстрацію та оновити статус активного виробника в Реєстрі виробників сільськогосподарської продукції 24.06.2025. URL: <https://www.dar.gov.ua/news-list/aku-dar-otrimati-vityag-pro-reiestraciyu-ta-onoviti-status-aktivnogo-virobnika-v-reiestri-virobnikiv-silskogospodarskoyi-produkciyi/>
16. Деякі питання функціонування інформаційно-комунікаційної системи «Державний аграрний реєстр»: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 13.05.2025 № 549. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/549-2025-%D0%BF>
17. Згара І. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України в умовах євроінтеграції. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2024. № 25. С. 798–816. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2024.25.04>.
18. Кабінет Міністрів України. Adaptation of Ukraine's agricultural sector to EU law: у Вінниці стартувала серія регіональних діалогів із бізнесом та владою 28.01.2026. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/news/adaptatsiia-ahrosektoru-ukrainy-do-prava-ies-u-vinnytsi-startuvala-seriia-rehionalnykh-dialohiv-iz-biznesom-ta-vladoiu>
19. Калаченкова К. О. Теоретичні та прикладні аспекти впровадження цифрових платформ у аграрному секторі: порівняльно-правове дослідження. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2024. № 2. С. 32–42. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2024.2.4>.

20. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. Тарас Висоцький: Україна має завершити адаптацію агросектору до стандартів ЄС до 2028 року 06.02.2026. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/51d380d8-2957-4e3d-a3c5-b0a72ee74e89?lang=uk-UA&title=TarasVisotskii>

21. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. Нові можливості Державного аграрного реєстру: запрацював ще один функціонал для сільгоспвиробників 20.08.2025. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/46f453f7-3a3a-4dc0-aa57-e2f29ef18ead?lang=uk-UA&title=NoviMozhливostiDerzhavnogoAgrarnogoRestru-ZapratsiuvavScheOdinFunktsionalDliaSilgospvirobnikiv>

22. Негрей М. В. Цифрова трансформація аграрного сектору: перспективи, виклики та рішення. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2023. Т. 8, вип. 1. С. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.94-100>. URL: <https://spne.ukma.edu.ua/article/view/289660>

23. Про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр»: Закон України від 19.09.2024 № 3980-ІХ. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3980-20>

24. Самойленко Д. Особливості застосування цифрових технологій в агробізнесі. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64. С. 37–44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-148>.

References:

1. Copernicus. (2026, January 16). *Observer: How the EU Space Programme supports agriculture*. Available at: <https://www.copernicus.eu/en/news/news/observer-how-eu-space-programme-supports-agriculture>

2. Council of the European Union. (2024, May 14). *Council Implementing Decision (EU) 2024/1447 of 14 May 2024 on the approval of the assessment of the Ukraine Plan*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024D1447>

3. Council of the European Union. (2004, December 22). *Council Regulation (EC) No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and related operations*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2005/1/oj/eng>

4. Council of the European Union. (2009, September 24). *Council Regulation (EC) No 1099/2009 of 24 September 2009 on the protection of animals at the time of killing*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/1099/oj/eng>

5. Dankevych, V., Ivaniuk, O., & Akhmetov, I. (2025). The role of policy and economic framework conditions in shaping digitalisation in the agricultural sector in Ukraine. *Scientific Horizons*, 28(10), 32–43. <https://doi.org/10.48077/scihor10.2025.32>

6. European Parliament, & Council of the European Union. (2009, October 21). *Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/128/oj/eng>

7. European Commission. (n.d.). *EU animal welfare legislation*. Available March 24, 2026, at: https://food.ec.europa.eu/animals/animal-welfare/eu-animal-welfare-legislation_en

8. European Commission. (n.d.). *Managing payments: Integrated Administration and Control System (IACS)*. Available March 24, 2026, at: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/financing-cap/assurance-and-audit/managing-payments_en

9. Fernandes, J. N., Hemsworth, P. H., Coleman, G. J., & Tilbrook, A. J. (2021). Costs and benefits of improving farm animal welfare. *Agriculture*, 11(2), Article 104. <https://doi.org/10.3390/agriculture11020104>

10. Ingram, J., Mills, J., & Black, J. E. (2022). Do agricultural advisory services in Europe have the capacity to support the transition to healthy soils? *Land*, 11(5), Article 599. <https://doi.org/10.3390/land11050599>

11. Kanwal, S., Khan, M. A., & Saleem, S. (2022). Integration of precision agriculture techniques for pest management. *Environmental Sciences Proceedings*, 23(1), Article 19. <https://doi.org/10.3390/envirosci2022023019>

12. European Parliament, & Council of the European Union. (2009, October 21). *Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj/eng>

13. European Parliament, & Council of the European Union. (2024, February 29). *Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R0792>

14. Halan, V. O., & Samoilo, A. R. (2025). *Yevrointehratsiia ahrarnoho sektora Ukrainy: vyklyky ta perspektyvy vykonannya zobov'язan* [European integration of the agricultural sector of Ukraine: Challenges and prospects for fulfilling obligations]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pravo*, 4(89), 107–113. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.4.16>

15. Derzhavnyi ahrarnyi reiestr. (2025, June 24). *Yak u DAR otrymaty vytyah pro reiestratsiiu ta onovyty status aktyvnoho vyrobnyka v Reiestri vyrobnykiv silskohospodarskoi produktsii* [How to get an extract on registration in the SAR and update the status of an active producer in the Register of agricultural producers]. Available at: <https://www.dar.gov.ua/news-list/ak-u-dar-otrimati-vytyag-pro-reiestracyiu-ta-onoviti-status-aktivnogo-virobnika-v-reiestri-virobnikiv-silskohospodarskoyi-produktsiyi/>

16. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, May 13). *Deiaki pytannia funktsionuvannia informatsiino-komunikatsiinoi systemy «Derzhavnyi ahrarnyi reiestr»: Postanova* [Some issues of functioning of the information and communication system “State Agrarian Register”: Resolution]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/549-2025-%D0%BF>
17. Zghara, I. (2024). Normatyvno-pravove zabezpechennia staloho rozvytku ahrarnoho sektoru Ukrainy v umovakh yevrointehratsii [Regulatory and legal support for sustainable development of the agricultural sector of Ukraine in the conditions of European integration]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok*, (25), 798–816. <https://doi.org/10.34132/pard2024.25.04>
18. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2026, January 28). *Adaptation of Ukraine’s agricultural sector to EU law: u Vinnytsi startovala seriia rehionalnykh dialohiv iz biznesom ta vladoiu* [Adaptation of Ukraine’s agricultural sector to EU law: A series of regional dialogues with business and government started in Vinnytsia]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/en/news/adaptatsiia-ahrosektoru-ukrainy-do-prava-ies-u-vinnytsi-startovala-seriia-rehionalnykh-dialohiv-iz-biznesom-ta-vladoiu>
19. Kalachenkova, K. O. (2024). Teoretychni ta prykladni aspekty vprovadzhennia tsyfrovyykh platform u ahrarnomu sektori: porivnialno-pravove doslidzhennia [Theoretical and applied aspects of digital platforms implementation in the agricultural sector: A comparative legal study]. *Pravnychi chasopys Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa*, (2), 32–42. <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2024.2.4>
20. Ministerstvo ekonomiky, dokillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy. (2026, February 6). *Taras Vysotskyi: Ukraina maie zavershyty adaptatsiiu ahrosektoru do standartiv YeS do 2028 roku* [Taras Vysotskyi: Ukraine must complete the adaptation of the agricultural sector to EU standards by 2028]. Available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/51d380d8-2957-4e3d-a3c5-b0a72ee74e89?lang=uk-UA&title=TarasVisotskii>
21. Ministerstvo ekonomiky, dokillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy. (2025, August 20). *Novi mozhlyvosti Derzhavnogo ahrarnoho reiestru: zapratsiuvav shche odyn funktsional dlia silhospvyrobnykiv* [New opportunities of the State Agrarian Register: One more functionality for agricultural producers has been launched]. Available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/46f453f7-3a3a-4dc0-aa57-e2f29ef18ead?lang=uk-UA&title=NoviMozhlyvostiDerzhavnogoAgrarnogoRestru-ZapratsiuvavScheOdinFunktsionalDliaSilhospvyrobnykiv>
22. Nehrei, M. V. (2023). Tsyfrova transformatsiia ahrarnoho sektoru: perspektyvy, vyklyky ta rishennia [Digital transformation of the agricultural sector: Prospects, challenges, and solutions]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky*, 8(1), 94–100. <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.94-100>
23. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024, September 19). *Pro informatsiino-komunikatsiinu systemu «Derzhavnyi ahrarnyi reiestr»: Zakon Ukrainy* [On the information and communication system “State Agrarian Register”: Law of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3980-20>
24. Samoilenko, D. (2024). Osoblyvosti zastosuvannia tsyfrovyykh tekhnolohii v ahrobiznesi [Peculiarities of the application of digital technologies in agribusiness]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (64), 37–44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-148>

Дата першого надходження статті до видання: 13.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026